

OLASZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁR

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszam-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 113. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1915 május 20.

Örültek haláltánca.

Nem lehet másnak mondani az Olaszországban tomboló háborúpártiak eszevesztségét, mint örültek haláltáncajának.

A világtörténelem legnagyobb becstelenségét akarják hazájukkal elkövetetni. Hátha támadni egy élet-halál harcot folytató nemzetet: mindenképp hitványság. De mikor az olaszországi háborus párt mai súlyos helyzetünkben minket akar orvul megátadni, szövetségeseit, köztük a magyar nemzetet, melynek olyan örökké emlékezetes része van Olaszország jelen virágzó állásában: ez az árulás páratlanul állana a világtörténelemben.

És ennek a háborunak még a legsovénnebb olasz nemzeti szempontból sem volna semmi célja. Olaszország békésen megkaphatja mindazokat a területeket, amelyekre álmaiban gondolt.

Megkapná Dél-tirolt, Gradiskát, az Isonzo völgyét, Délalbánit, sőt tárgyalásba bocsátkoznánk Görz és néhány dalmát sziget átengedése tárgyában is. Trieszt széleskörű önkormányzattal és olasz egyetemen szabad kikötő lenne. Ezeket az engedményeket Németország is garantálná — s az olasz háboruspártnak mind ez a békés gyarapodás nem kell, nekik vér és vér kell.

Könnyebben megértjük ezt az érthetetlennek látszó vérvágyat, ha tudjuk, hogy az olasz háboruspártot a szabadkőműves páholyok sötétjéből dirigálják. A konzervatív katolikus elemek, munkások a semlegesség mellett vannak; az olasz szabadkőműveseknek kell Olaszország árulása, a vérontás, hogy a zavarosban halászhasanak. Jól tudják, hogy háboruban Olaszország csak veszíthet — a kik ilyen körülmények közt is minden áron rá akarják zudítani Olaszországra a háboru átkait, azok vagy örültek, vagy gonosztevők.

Ezzel szemben mi, Magyarország, Ausztria és Németország nyugodtan várjuk az eseményeket. Magyarország miniszterelnöke kimondotta az utolsó szót, a német kancellár a birodalmi gyűlésen kijelentette, hogy minden eshetőséggel szemben nyugodtan állunk egymás mellett. Ezzel a mi egység, higgadt állásfoglalásunk mellett az

olasz szabadkőműves háboruspártot még a belső forrongás tünetei sem bírják józan belátásra.

Igy érkezünk el május 20-hoz, a „hármasszövetség” megkötésének 33. évfordulójához...

Mi mindenre el vagyunk készülve és minden eshetőségre fölkészültünk. És a mi a legelső: bizunk az igazságos Istenben, a ki eddig leghatalmasabb ellenségeink ellen megóvott. Ha Isten velünk, ki ellenünk?

Győzelmeink a Sanon túl.

Hétezer újabb fogoly.

Budapest, május 19. (Hivatalos.) A San keleti partjára előnyomult szövetséges csapatok tegnap nagy orosz haderőket, amelyek Jaroslautól északkeletre velünk újra szembeszállottak, Lubaczowkán túl újra visszavetettek. *Sienianát elfoglaltuk. A Sanon való átkelést ott is kieroszakoltuk és eközben 7000 orosz elfogtunk és 8 ágyut zsákmányoltunk.* Az ellenségnek a reggeli órákban megkisérelt ellentámadásait véresen visszavertük. A Dnyeszter felső részén és Stryj vidékén a harcok tovább tartanak. Támadó oszlopaink Sambortól északra az oroszoknak több magaslati állását rohammal bevették és több helységet, amelyet az ellenség szívesen védelmezett, elfoglaltak.

A Pruth vonalon nem történt semmi jelentős esemény. Orosz-Lengyelországban a kielcei hegyvidéken harcolunk. *Höfer.*

Tárgyalások Rómában.

Budapest, május 19. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Bülownál tegnap az osztrák-magyar nagykövetség titkára, a bajor követ, Erzberger birodalmi képviselő tanácskoztak. Négy órakor az osztrák-magyar követségi titkár Sonninohoz ment. Utána Sonnino a román követet fogadta.

Az olasz király háborus rendeletei.

Róma, május 19. A király rendeletet irt alá, amellyel az orvos-egyetemen már most elrendeli a záróvizsgákat, hogy az új orvosokat azonnal lehessen kinevezni a katonai orvosi karba. Olaszország valamennyi városában hadsegélyző-bizottságok alakultak.

Czillér Imre áruháza

a nyári idény összes újdonságai-
val legdusabban van felszerelve

szövet delin, selyem, zefir, karton, fehér, fekete himzett és aszur batisztok gyönyörű mintákban.

Bluzok, csipke és batiszt gallérok, keztyűk, harisnyák,
:: kötények, gyermek ruhácskák, kabátok, ernyők. ::

Vásznak, fehérneműek gyári lerakata 250 db. finom bőrri-
dikül alkalmi vétel folytán rendkívül olcsón kerül eladásra.

Tisza a helyzetről.

Gróf Tisza István miniszterelnök ma délelőtt a folyosón összegyűlt képviselőknek arra a kérdésre, hogy milyen a helyzet Olaszországgal, a következőket mondotta:

— Tudjátok, hogy nem szoktam nyilatkozni. Annyit mondhatok, hogy nincs ok a félelemre. A dolgokat okosan és a helyzet-hez megfelelően fogjuk intézni.

A bécsi olasz nagykövet kihallgatása.

Bécs, május 19. Báró Burián külügyminiszter tegnap délután 6 órakor fogadta Avarna herceg, bécsi olasz nagykövetet, aki hosszabb időt töltött a külügyminiszternél. A délelőtti folyamán pedig Sonnino olasz külügyminiszter, mint ismeretes, fogadta Macchio báró nagykövetünket és Bülow herceget.

A Triesztea keresztül ideérkezett jelentések szerint az olasz király folytonosan tanácskozik a miniszterekkel és a minisztertanács ugyszólván permanenciában van. Csütörtökön délután összeül a kamara, utána pedig a szenátus. A Salandra-miniszterium valószínűleg kész tényállás elé fogja állítani a parlamentet és csak azért lép a kamara elé, hogy bizalmat szavazzasson magának és felhatalmazást nyerjen a további lépésekre. Lehet, hogy a végső lépések egy-két napi késést fognak szenvedni. A háborus párt a kamara ülése idejére nagy tüntetéseket készít elő.

Az olasz képviselőház meghívója.

Frankfurt, május 19. A Frankfurter Zeitung tudósítója táviratozza Rómából: Az olasz képviselőház tagjai tegnap megkapták az elnökség nyomtatványát, a mely tudatja, a legközelebbi ülés napirendjét. A meghívó csak annyit jelez:

A kormány előterjesztése.

Képviselők körében élénken vitatkoznak arról, hogy mi fog történni a csütörtöki ülésen.

Az olaszok ürügye a háborura.

Bécs, május 19. Lugaából jelentik a Zeitnek: A tegnapi olasz lapok közlik, hogy május 4-én az olasz kormány jegyzéket küldött Bécsbe és abban kifogást tett a legutolsó napok egyes tünetei ellen, egyben visszatért arra a régebbi sérelemre, hogy az osztrák-magyar monarchia nem tartotta szükségesnek 1914. július 23-án az olasz kormánnyal is előzetesen közölni a szerb kormányhoz intézett ultimátum szövegét.

A május 4-iki jegyzék felpanaszolta, hogy az osztrák-magyar monarchia egyáltalán nem lépett érintkezésbe Olaszországgal s nem tartotta szükségesnek, hogy az olasz kormánnyal megegyezék Szerbiával szemben követendő magatartására nézve. Ilyen körülmények között Olaszország joggal helyezkedhet arra az álláspontra, hogy ismét visszanyerte cselekvési szabadságát.

Miért akart békét Giolitti.

Berlin, május 19. A Berliner Tageblatt tudósítója jelenti Chiassóból: Az olasz lapok újabb részleteket közölnek Giolitti akciójáról, a melylyel a királyt a békepárt számára igyekezett megnyerni. Giolitti azt mondta a királynak, hogy a háború lehetetlen, mert a nép nagy többsége békét akar és most Ausztria-Magyarország engedelmeyei annyira kedvezőek Olaszországra, hogy a nép lelkesedve elfogadná. Giolittinek aggálya volt a hadsereg harcászása ellen. Kifogása volt a tábornokok rátermettsége ellen. Mindent elkövetett, hogy Salandrát rábirja az entente tal való szakításra, de Salandra álhatalos maradt.

Románia semleges marad.
Budapest, május 19. *A Moldava írja: Politikai körökben szilárd a meggyőződés, hogy Románia fegyveresen semleges marad, amit Olaszország állásfoglalása nem befolyásolhat.*

A portugál forradalom.

Rotterdam, május 19. A Times madridi jelentése szerint Portugáliából még mindig hiányoznak a megbízható részletek az eseményekről. Tény az, hogy a felkelés még teljes erővel tombol és a helyzet nagyon aggasztó.

A törökök sikerei.

Konstantinápoly, május 19. A főhadiszállás jelenti:

A dardanellai fronton tegnap a szárazföldön semmi sem változott. Az ellenséges hadihajók távolról lövöldöztek a Dardanellák bejáratánál levő ütegeinket. *Az Albion nevű páncélos cirkáló egyike lövedékünk eltalálta.* Aviatikusaink eredményes repüléseket végeztek Sed-il-Bahr felett.

A többi arcvonalon jelentős esemény nem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A német gránátok pusztítása Dünkirchenben.

Budapest, május 19. (Tud. cen. táv.) Hágából jelentik:

Dünkirchen legutóbbi bombázásakor egy gránát **légberöpitette a Calaisból érkező hadiszert szállító vonatot.**

A laktanyában ezer katona ebédelt. Négy gránát közéjük csapott és **majdnem mindnyájan meghaltak. A katonai pályaudvar elpusztult.**

A városban a lakosok közül **csupán négyezren maradtak, a többi elmenekült.**

Buvárhajóinkra vadásznak a francia torpedónaszádok.

Budapest, május 19. (Tud. cen. táv.) A Corriere della Sera írja: Szirakuzából jelentik, hogy a francia torpedónaszád hajóraj napok óta a Földközi-tengeren osztrák-magyar

és német buvárhajókra vadászik, melyeknek egyike fényjelzéssel fel tartóztatta a Turin gőzöst, azonban felvilágosítás adása után szabadon engedte.

A mozi a közgyűlésen.

Városi közgyűlés.

— Ötödik nap. —

Egy napi tárgyalás — egy ügydarab. Tegnapelőtt, tudvalevőleg az egész tanácskozást a nyugdíjszabályzat, tegnap pedig 3 órától 7 óráig a vigalmi-adóról szóló szabályrendeletnek a mozikra vonatkozó két szakasza foglalta le. Így azután még mára is maradt elintézni való a törvényhatóságnak. Sőt ha olyan bőbeszédűséggel és alapos körültekintéssel tárgyalják a még hátralevő s a közérdeket mélyen érintő ügyeket is, mint az eddigieket, még pár napig is elhúzódik a közgyűlés.

Ma elsősorban a városi villamos telepen szükséges második gőzturbina felállításának a kérdése kerül tárgyalás alá. A dolog mélyen érinti a városi villamos telep jövedelmezőségét és üzemének biztonságát.

Sorra kerül még a régi vízmű fenékgát és új gépház építésével kapcsolatban dr. Károly Irén tb. biz. azon indítványa, a régi vízmű gőzhajtásának villamos erőre való átalakítása tárgyában.

A tegnapi közgyűlés lefolyásáról a következőket közöljük:

A tanács előterjesztette a már elfogadott vigalmi adóról szóló szabályrendeletnek újabb határozathozatalra fentartott 10. és 11. §-át, amely a mozgófénykép színházakról szól s a következő pótlást tartalmazza: „engedély díj lefizetése a rendőrhatalósági engedélyezés alól nem mentesíti, a mozgófénykép színházi előadás tartásához állandó jogot nem biztosít és a jog elvonás miatt kártérítési igényt nem ad.” Ezt a tanács azért vette javaslatba, hogy ha községeket akarja a város a mozgófénykép színházakat, kártérítést a tulajdonosok ne követelhessenek a várostól.

Hosszu vita indult meg a javaslat körül.

Hegedüs Nándor azt indítványozza, hogy inkább magasabb engedélyezési díjat állapítson meg a város, de a mai 30 nap helyett hosszabb időre adja meg a játsszási engedélyt.

Dr. Friedländer Samu helyteleníti, hogy semmi kártalanítást ne adjon a város. Indítványozza, hogy az engedély megvonása esetén a tulajdonos befektetéseit és kötelezettségeit vegye át a város.

Dr. Hoványi Gyula a háborus időt nem tartja alkalmasnak hasonló intézkedések tárgyalására.

Lukács Ödön szükségesnek tartja a jogbiztosítást a város részére, hogy a város jövedelmeit fokozzuk. A mozi tulajdonosok az eddiginél bizonytalanabb helyzetbe nem jönnek a szabályzat által. A rendőri engedélyezést illető intézkedéseket külön szabályzatban rendezik. A községeket külön szabályzatban rendezik. A községeket külön szabályzatban rendezik. A községeket külön szabályzatban rendezik. A községeket külön szabályzatban rendezik.

Telefon 476.

Kész gyermekruhák és felöltők leánykák és fiúk részére

a legelegánsabb kivitelben kaphatók a

GYERMEK DIVATSZALONBAN

Rimanóczy-utca I. szám, Royal kávéház mellett.

Dr Medvigy Gábor azt fejtegeti, hogy az engedély örökölhető, tehát forgalom tárgya, tehát szerzett jog. Ezt a jogot ő nem adja ki a város kezéből s ezért helyes és szükséges, hogy a szabályzatban kifejezetten benne legyen, miszerint az engedély megtagadásáért kártérítés nem jár. A város a magarészére akarja a jogot, ezt ne akadályozzák meg. Bizzanak meg a városban, az nem lesz méltánytalan a moztulajdonosokkal szemben, csak a kártérítés jogát nem akarja biztosítani kifejezetten részükre, nehogy ki legyen szolgáltatva a spekulációnak.

Dr Perczel Adolf indítványozza, hogy hagyják ki azt, hogy kártérítést nem ad a város.

Schwarz Izidor, Gábel Jakab, Friedländer Samu, Weiszlovits Gyula, dr Rezső Mór felszólalása után a tanács javaslatát fogadták el.

A hátralevő ügyeket a mai folytatólagos közgyűlésen veszik tárgyalás alá.

Bunyitay Vince címzetes püspök siremléke.

Értékes műalkotással lesz gazdagabb rövidesen Nagyvárad városa. Dr Némethy Gyula, e kultur város első, mély judiciumu, esztétikusa — kinek roppant olvasottságát, előkelő ízlését, a Katholikus Kör egyik márciusi ünnepélyén a Cluny apátságáról tartott, nagy tudást eláruló előadásában is csodálhattuk, s éles műérzékét a helyi képtárlatokról írt tartalmas kritikáiból ismerjük, — osztatlan elismeréssel fog találkozni, hogy az örökhagyó intencióit nemesen átérve, Karácsonyi Géza szobrászművészt bízta meg a siremlék megalkotásával. Ezzel egy önálló művészi egyéniség rég megérdemelt érvényesülésére nyújtott pompás alkalmat, melynek elérésében készséges támogató volt a végrendelet végrehajtásával megbízott, minden jó és nemesért lelkesülő dr Karácsonyi János kanonok, aki szintén átérzeni látszik, hogy a magyar képzőművészetnek legjobb szolgálatot egy jobb sorsra érdemes s ma még érdeme szerint nem méltányolt, művész pártolásával tehet.

Városunk művészlelkű intelligenciája eléggé ismeri Karácsonyi Géza értékes kvalitásait. Alapos anatomiai tanulmányait eláruló, leheletszerűen finom emberalakjai, tökéletes technikáról, kiforrott formaérzékről tesznek tanúságot. Egyszerű eszközökkel dolgozik, művészetét természetes, keresetlen kifejezőmóddal jellemzi, melynek nincsen szüksége ügyeskedő, sokszor fölösleges ornamentumok alkalmazására s lehetőleg mellőz is minden köznapias cícomát, konvenció diszitó elemet. Őszinteség, egészséges stílusérzék domborodik ki minden alkotásán.

Figuráin a vonalak finom biztonsága, discret kifejezőmód, arányok helyessége ellenálthatatlan művészi effektust eredményeznek.

Jelen nagyarányu alkotása új irányt jelöl meg a művész részére. Eépítészeti tehetsége egyenesen predestinálja oly térre, ahol a szobrászi rész mellett az architektúrának is kiemelkedőbb szerep jut.

A művész a siremléken a főpásztor egyéniségének, a szubjektív elemek háttérbe szorításával, legjellemzőbb általános emberi vonásait: erős magyarsága és igaz vallásossága eszményét juttatja igen szerencsésen kifejezésre. A mű a vallásosság és hazafiasság márványba öntött gondolata.

Két legmagasztosabb érzés: vallás és hazai Válaszhatott volna e kifejezőbb symbolumot a két hatalmas ideál együttes megszemélyesítésére a Szűz Anyánál, Magyarország Nagyasszonyánál?

Széles — kevés vonallal szerves egységgel kifejező, — szeliden ivelt architektura előtt azzal kapcsolatos talapzatot discret, nyugodt méltósággal ül Magyarország Nagyasszonya, karján a gyermek Jézussal. Előtte a sirdomb helyén egyszerű kőszegélybe foglalt virágágy. A talapzat mindkét oldalán ivalakban harmonikusán kiképzett s azt a hátsó architektúrával igen izlésesen egybekapcsoló virágtartók. A háttérrel képező építészeti rész jobb mezőjében a főpap reliefje, baloldalon nemesi címere, — melyre oly büszke volt — s pár jellemző sorban az élettrajzi adatok.

A bezáró két, stílusos oldalpillért egyenesen elhelyezett örökmécsartók élénkítik. Az egész sírhelyet magyaros, kifejező vasrács veszi körül, melynek ornamentikájába a történetírás emblémái vannak sikerülten beszöve, gyöngéd érintéseként a főpásztor nagyértékű és eredménydus történetírói munkásságának.

A temető hangulatához, jellegéhez idomuló, széles gesztusu művön, nemes egyszerűségben megnyilvánuló plasztikai nyugalom ömlik el. Az egész alkotáson, mely bensőségteljes és hangulatos s melynek összehatása is egységes, melancholikus pathos vonul át.

Karácsonyi eddigi munkáival megmutatta, hogy amit akar, azt ki is tudja fejteni s biztosan reméljük, hogy a poetikus intuitiótól áthatott elmélyedéssel készült kompcsió a nemes agyagban méltóan fog érvényesülni.

Kereszty Kornél.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 19.

Beöthy Pál elnök 11 órakor nyitotta meg az ülést.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadta a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot, a melyet most már a főrendiházhoz küldenek át.

Az elnök javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését szerdán, május 26 ikán délelőtt 10 órakor tartsa.

Ezután áttértek

az interpellációk

tárgyalására.

Rakovszky István: Elmondja, hogy míg Ausztriában a harcéri sebesültek hozzátartozói ingyen utazhatnak a sebesültek látogatására, addig Magyarországon fizetniök kell.

Báró Harkányi János kereskedelmi miniszter: Nem pénzügyi okok akadályozták a magyar kormányt abban, hogy ugyanazt az utazási kedvezményt adja meg, mint a mi Ausztriában van, hanem főképp az, hogy Magyarország a két hadiszintér között van beékelve és a legszükségesebb forgalmat is csak a legnagyobb nehézséggel tudja lebonyolítani. Egy másik ok az, hogy a forgalom bővítésétől ragályok miatt is tartózkodnak.

A kiütéses tifusz miatt a málbázókoscsikat is ki kell venni a forgalomból, a dél felé utazás korlátozását pedig egyenesen a hadügyminiszter kívánta.

Rakovszky István tudomásul veszi a választ.

Juresa katonaszabadítás.

Csalással vádolt közbenjáró.

— Saját tudósítónktól. —

Még a mozgósítás elején vonult be a katonasághoz T. Lajos, akit mindjárt a háboru kezdetén elvittek a harctérre. Két hónapig küzdött itt, egy ütközet alkalmával megsebesült és október közepén hazabozták az egyik hadikórházba.

Rövid idő múlva felgyógyult és közeledett az idő, mikor újra be kellett volna vonulni a csapatához.

A katonaság alól mindenáron menekülni akart T. Lajos és éppen ezért egy tette kész közbenjárót keresett. Egy izben U. Mihály cipésmesterrel és B. Györggyel beszélgetett a dologról, akik előtt kifejezésre juttatta, hogy szeretne valamiképpen kiszabadulni a katonaságtól, már csak azért is, mert a felesége beteg.

Amint U. Mihály értesült T. Lajos szándékáról, tett neki rögtön egy ajánlatot.

— Nézze kedves T. ur, itt van ez a K. Samu, akit én jól ismerek. Ez szintén be van rukkolva és kitudná magát szabadítani. Annál jobban megfogja ezt magának tenni, ha én megkérem erre, mert én is tettem vele szívességet. Természetesen nem fogja ingyen csinálni. Hisz nehéz munka ez. De ha 300 koronát ad neki, biztosítom, hogy nemsokára civil lesz megint.

Örömmel hallotta ezt a beszédet T. Lajos és azonnal beleegyezett a tervbe. Anynyira nagy volt az öröme, hogy a 300 koronát K. Samunak tüstént odaadta. U. Mihály figyelmeztette T. Lajost, hogy ráér ezt majd akkor átadni, mikor már a kiszabadítás sikerült. Az örvendező T. Lajos azonban nem hallgatott rá.

Már közeledett a bevonulás ideje, mikor megjelent T. Lajosnál K. Samu. Átadott egy gépirásos levelet. Továbbá azt is kijelentette, hogy ez a levél az ő áthelyezéséről intézkedik. Egy darabig kell még katonáskodni az új ezrednél és azután rövidesen szabadságot fogják.

Teljesen megnyugodott K. Samu ezen kijelentésére T. Lajos. Kellemetlenül érintette tehát, mikor egy értesítést kapott, amely az ő bevonulását rendelte el. Nem tudta megérteni, hogy lehet ez. Fühöz-fához kapkodott. Hiába volt minden. A dolgon már nem segíthetett.

Nagy volt a haragja azonban U. Mihályra, akit azután fel is jelentett az ügyészségen csalás miatt. Hasonlóképpen U. Mihály által ajánlott katonaszabadító K. Samut is feljelentette a katonai hatóságnál.

Az ügyészség U. Mihály ellen meg is indította a vádat csalás miatt. Az ügynek tegnap volt a tárgyalása. A tárgyalás folyamán U. Mihály előadta, hogy ő tényleg közbenjáró K. Samu és T. Lajos között. De ő egyáltalában nem hibás abban, hogy T. Lajosnak nem sikerült kiszabadulni a katonaság alól. A 300 koronát T. Lajos K.

Samunak adta és így ő nem esalta meg semmiképen T. Lajost. Csupán csak szivességből közbenjárt, amit pedig nem lehet csalásnak nevezni.

A bíróság a vádlott U. Mihályt a család vádja alól felmentette.

Az ügynek a további folytatása a katonai hatóság előtt fog lejátszódni, amely felelősségre fogja vonni K. Samut jogtalan üzelme miatt.

Megindulnak a fürdővonatok.

A háboru hatását természetesen a fürdők is megérik; esendesebb lesz a fürdőszezon s kevesebb lesz a látogatók száma. A fürdőbérlek dacára ennek, igyekeznek a vendégek kényelmét kielégíteni. A Nagyvárad mellett levő két kiváló gyógyhelye a Püspök- és Félix fürdő derék bérlei teljesen berendezkedtek, hogy a gyógyulást és üdülést keresők minden igényét kielégítsék. Hogy ünnepélyes megnyitást nem rendeznek most, az a háborus viszonyoknak és annak tudható be, hogy az államvasutak még nem indíthatták meg a szokásos fürdővonatok forgalmát. De eziránt is megtörtént már az intézkedés. Szombaton, május 22-én megindulnak a fürdővonatok, a következő menetrend szerint:

Napontai közlekedésre kijelöltettek Nagyváradtól a Püspök-fürdőig

a 7704-es Nagyváradról indul	d. e.	9.50
a 7708-as	d. u.	2.19
a 7710-es	d. u.	4.39
a 7704-es Püspökfürdőbe érkezik	d. e.	10.21
a 7708-as	d. u.	2.51
a 7710-es	d. u.	5.11

Püspök-fürdőtől Nagyváradig

a 7703-as Püspök-fürdőből indul	d. e.	10.59
a 7707-es	d. u.	3.29
a 7709-es	este	7.11
a 7703-as Nagyváradra érkezik	d. e.	11.31
a 7707-es	d. u.	3.57
a 7709-es	este	7.43

ezenkívül vasár- és ünnepnapokon közlekedni fog Nagyváradtól Püspök-fürdőig

a 7712-es Nagyváradról indul	este	8.10
a 7712-es Püspök-fürdőbe érkezik	este	8.49

és vissza Püspök-fürdőtől Nagyváradig

a 7711-es Püspök-fürdőből indul	este	9.29
a 7711-es Nagyváradra érkezik	este	9.57

Napontai közlekedésre kijelöltettek Nagyváradtól Félixsz-fürdőig

a 7724-es Nagyváradról indul	d. e.	10.01
a 7728-as	d. u.	2.30
a 7730-as	d. u.	4.50
a 7724-es Félixsz-fürdőbe érkezik	d. e.	10.33
a 7728-as	d. u.	3.03
a 7730-as	d. u.	5.23

Félixsz-fürdőtől Nagyváradig

a 7723-as Félixsz-fürdőből indul	d. e.	10.39
a 7727-es	d. u.	3.10
a 7729-es	este	6.59
a 7723-as Nagyváradra érkezik	d. e.	11.09
a 7727-es	d. u.	3.40
a 7729-es	este	7.32

ezenkívül vasár- és ünnepnapokon közlekedni fog Nagyvárad Félixsz-fürdő közt

a 7732-es Nagyváradról indul	este	8.31
a 7732-es Félixsz-fürdőbe érkezik	este	9.03

és vissza Félixsz-fürdőtől Nagyváradig.

a 7731-es Félixsz-fürdőből indul	este	9.10
7731-es Nagyváradra érkezik	este	9.40

A Vörös-Kereszt központi konyhája.

A Vörös Kereszt humánus intézményei között bizonyára kiváló fontossága a központi konyha, a mely a súlyos sebesülések, vagy betegség miatt legyengült szervezetű egyéneket könnyebb és táplálóbb ételekkel látja el.

A konyhát a Vörös-Kereszt választmányja október havában létesítette, vezetésére Buzássy Albertné, dr Gyöngyössy Istvánné és Tatár Zoltánné uraöket kérte fel, a kik ez idő óta a legnagyobb buzgalommal s önfeláldozással vezetik az ellátás ügyeit s a pontosan vezetett számadási napló szerint mai napig mintegy hetvenezer ételadagot bocsájtottak rendelkezésre.

A Vörös-Kereszt által folyósított havi adomány e célra nem lett volna elégséges s a társadalom, különösen az első időszakban, elismerésre méltó áldozatkészséggel járult a konyha szükségleteihez.

Igy Derecke község lakossága egész waggon burgonyát és zöldséget küldött, Hencida, Kismarja, Bors községek, utóbbi helyen Ginzery Sándorné uraő fáradszón gyűjtésére nagy társzekerekkel küldték be adományait; a lat. szert püspökség, gróf Károlyi Imre uradalma, több izbeni nagy értékű vad szállítmányokkal, a Des Echerolles Kruspér-család bárány, malac küldeményekkel tették változatosabbá az étlapot, míg a nagyváradai lat. szert. káptalan, a Mahler-uradalom a tűzifa szükségletet látta el. — Sokan juttattak azután nyers- és csoservgyümölcsöket, amire szintén igen nagy szükség volt; a természetbeni adományok összes értéke volt a 7 hó alatt 5002 korona s pénz adomány 2062.

Sajnos a legutóbbi időben a megrakott konyha mindinkább kiürül, s a míg a súlyos sebesültek száma szaporodik, addig a mód nélküli drágaság miatt az étel adagok számát kell csökkenteni.

A konyhát vezető urnők teljes bizalommal kérik ismerőseiket, különösen a vidéki gazdasszonyokat, hogy a mit konyhájok körül nélkülözhetnek, vagy eladásra szánt készletük egy csekély részét juttassák el a központi konyhához, — Körös-utca 27. szám — s legyen jutalmuk az a tudat, hogy egy-egy súlyos sebesült gyorsabb talpra állításában s megerősödésében nekik is volt egy kis részük.

Kéri továbbá a községek vezető egyéniségeit is arra, hogy a tehetősebb polgárok figyelmét a közlöttekre felhívni sziveskednének

Hiszen a vármegye községeiből is sok súlyos sebesült van, s a ki ellátásukra valamit ad, talán épen hozzátartozója kosztját javította vele.

Különösen szükség volna most apró marhára, tojásra, de szivesen vennék a hölgyek a konyha céljaira juttatott legeseke-lyebb adományt is.

Nagyon hiányzik a paradicsom, s ha egyik-másik gazdasszonynak ebből nagyobb készlete van, azt a konyha meg is vásárolná.

A beérkező adományok pontosan könyveltetnek és nyilvánosan nyugtáztatni fognak.

Évzáró vizsgák a községi iskolákban.

Nagyvárad város iskolaszéke a községi elemi iskolák évzáró vizsgálatának sorrendjét megállapította. E szerint a háborura és az iskolák elhelyezésére való tekintettel, korábban lesznek a vizsgálatok mint más évben.

A vizsgálatok sorrendje a következő:

Ritoók-utcai elemi fiiskola. I. osztály a katolikus tanítóképzőben jun. 8. délelőtt, — a Széles-utcai elemi fiiskolában: a II. o. jun. 8. délután, a III. o. jun. 9. d. u. a VI. o. jun. 10. d. u. a Lukács György-u. 32. számú házban a VI. o. jun. 10. d. e.

A Széles-utcai fiiskola I. osztály jun. 8. d. e., III. o. jun. 10. d. e., IV. o. jun. 7. d. e. II. o. a Nogáll-utcai zárdában jun. 9. d. e.

Ór-utcai fiiskola. I. o. a) Körös-utcai kath. fiiskolában jun. 8. d. u. I. o. b) ugyanott jun. 7. d. u. II. Teleky-utca 36. jun. 8. d. e. III. Körös-utca kath. fiiskolában jun. 9. d. u., IV. ugyanott jun. 10. d. u. V—VI. Teleky u. 36. jun. 11. d. u.

Sánc-utcai fiiskola. I. Velencei kath. fiiskolában jun. 8. d. u. II. Malom-utca 3. május 26. d. u. III. ugyanott május 26. d. e. IV. ugyanott május 27. d. e. V. o. ugyanott május 27. d. u.

Velencei fiiskola. I. saját helyiségében jun. 8. d. e. II. Kertész utca 12. május 27. d. e. III. ugyanott május 26. d. e. IV. saját helyiségében jun. 7. d. e.

Csillagvárosi vegyesiskola. I. Közép-utca 14. május 27. d. e. II. ugyanott május 26. d. e.

Tisza Kálmán téri elemi leányiskola. I. Törvényszéki épület jun. 8. d. u. II. ugyanott jun. 7. d. u. III. ugyanott jun. 9. d. u. IV. ugyanott jun. 10. d. u.

Ór-utcai elemi leányiskola. I. a Kapucinus-utca 19. május 26. d. u. I. b) o. Ág. ev. iskola Körös-utca jun. 7. d. u. II. a) Kapucinus-u. 19. május 26. d. e. II. b) Ág. ev. iskolában Körös-utca jun. 7. d. e. III. a) o. Kapucinus-u. 19. sz. május 27. d. e. III. b) o. ugyanott május 27. d. u. IV. o. Uri-utca 22. május 26. d. u. V—VI. o. ugyanott május 26. d. e.

Sánc-utcai elemi leányiskola. I. o. Velencei-zárdában jun. 7. d. u. II. o. ugyanott jun. 8. d. u. III. o. ugyanott jun. 9. d. e. IV. o. Kapucinus-utca 19. május 8. d. e. V—VI. o. ugyanott d. e.

Velencei leányiskola. I. o. Velencei-zárdában jun. 8. d. u. II. o. ugyanott jun. 7. d. u. III—IV. o. osztályok ugyanott jun. 9. d. u.

Pannonia étteremben

Jónás Gyula

hirneves zenekara
hangversenyez

csütörtök este és a további napokon.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x Szeplő-májfolt ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

HIREK

A sebesültek pünkösdje.

Csak egy pár nap választ el bennünket a pünkösdi ünneptől, amikor lelünk magasztos áhitattól telik el, amikor mindenki azt óhajtja, hogy bárcsak minden ember-társra igazi örömben töltené el a szent ünnepet. Ezt a nemes gondolatot szeretné megtestesíteni a nagyvárad-i Vörös Kereszt „Jobbkéz” osztálya is, mikor arra hívja fel Nagyvárad jótékony közönségét, hogy miként karácsonykor és husvétkor is szeretet adományokat juttatott a sebesült vitézek részére, úgy most pünkösdkor sem feledkezzünk meg róluk, akiknek örökös adósa vagyunk.

A nemes eszme mellett biztosan nem fog hidegen elvonulni közönségünk, mely már oly sokszor tanujelét adta páratlan áldozatkészségének és jószívének.

A Vörös Kereszt és a Jobbkéz a következő felhívást intézi a közönséghez:

Felhívás Nagyvárad közönségéhez.

Ismerve közönségünk páratlan áldozatkészségét, mellyel ugy a nagy ünnepeken, mint bármikor ha arról volt szó, hogy katonánkon és sebesültjeinken segítsünk, ezt mindig a legnagyobb készséggel tette, kérjük, hogy a pünkösdi ünnepek alkalmából is adják tanujelét eme szeretetöknek.

Akik bármily csekély szeretet-adományt akarnak sebesült katonáinknak nyújtani, azok lennének szivesek személyesen abba a kórházba elküldeni vagy elvinni, ahová husvétkor adták, vagy azokhoz eljuttatni akik husvétkor gyűjtötték össze egyes kórházak adományait. Ok bizonyára szivesek lesznek ismét a kiosztást eszközölni, mely nemes felebaráti jócselekedetre ezuttal felkérjük.

Tudjuk, hogy közönségünk — a város ugy, mint a vidék — hosszú hónapokon keresztül istápolta sebesültjeinket, ismerjük a mai nehéz megélhetési viszonyokat, mégis azt reméljük, hogy egy pár cigarettát vagy egy kis ünnepi kalácsot ki-ki jutathat az érettségünk küzdő, szenvedő sebesültjeinknek.

A Vörös-Kereszt Jobbkéz osztálya, ugy mint a Jobbkéz hölgyei hozzájárulunk pünkösdi szeretet adományaihoz és ha mindenki csak egy pár cigarettát és egy egy 20 filléres kalácsot ad, sebesültjeink mindnyájan kapnak valamit!

A Vörös-Kereszt és Jobbkéz vezetősége.

* Beöthy László Nagyváradon.

Dr. Beöthy László v. b. t. t. volt kereskedelmi miniszter tegnap Nagyváradra érkezett. Az előkelő vendég a belényes—vaskóhi vasut. r.-t. közgyűlésére jött Nagyváradra.

* **Személyi hír.** Urbán Adolf udvari tanácsos a Magyar Vasuti Forgalmi Bank igazgatója tegnap Nagyváradra érkezett.

* **Kongregációi élet.** Az Urnók Mária Kongregációja ma délután 5 óraker tartja rendes összejövetelét a Szent László-menedékházban. — Az Urak Mária Kongregációja a szokásos összejövetelt ma délután nem tartja meg.

* **Kitüntetett főpatkolómester.** A király az ellenséggel szemben különösen kötelességű szolgálata elismerésül Horvát János 1. huszárezredbeli főpatkolómesternek a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

* **Uj tüzérhadnagyok.** A király Reich Henrik, Grünberger Artur és Hertl Rikárd 19 ik tüzérezredbeli tart. zászlósokat tart. hadnagyokká nevezte ki.

* **A nagyvárad—vaskóhi vasut és a hadi kölcsön.** A nagyvárad—belényes—vaskóhi vasut erejéhez képest igyekszik a nemzet nagy küzdelméből részét kivenni. A háboru első heteiben 50,000 koronát adományozott a vasut a hadsegélyezés céljaira, majd az első hadi kölcsönből 50,000 koronát jegyeztek. Most a második hadi kölcsön kibocsátása alkalmával ismét jó példával járt elől a vasut: ebből is 50,000 koronát jegyezt.

* **Biharmegye rendkívüli közgyűlése.** A vármegye törvényhatósága tegnap tartotta meg a katonai nevelőintézetben megüresedett helyek betöltése végett összehívott rendkívüli közgyűlését. A közgyűlésen mindössze 25 megyebizottsági tag jelent meg. A jelen voltak is mind megyei tisztviselők voltak. A közgyűlés megnyitása után Balogh János főjegyző, mint előadó ismertette a közgyűlés tárgysorozatát, majd az állandó választmány javaslatát terjesztette elő. Az állandó választmány a Ludovikán megüresedett három helyre elsősorban Osváth Lajos, Végh István, Ertsey Géza gyermekeinek kérelmét vette figyelembe. A még beérkezett Fekete Sándor számellenőr kérelmét negyedik helyen ajánlotta a törvényhatóság. A közgyűlés alig öt percig tartott.

* **Fetser Antal püspök és a belényes—vaskóhi vasut.** Tíz éven át volt Fetser Antal püspök a nagyvárad—belényes—vaskóhi vasut igazgatóságának tagja s ez idő alatt az ő odaadó—buzgóságával és lelkesedésével dolgozott a vasutársaság ügyeiben is. Sok nehéz kérdést sikerült egyenesen Fetser Antal tanácsa szerint és közreműködésével megoldani. Győri püspökké történt kineveztetése folytán Fetser püspök a belényesi—vaskóhi vasutnál viselt igazgatói állásáról is lemondott. A lemondást tegnap tárgyalta a vasut igazgatósága, melynek ülésén dr. Beöthy László elnök rendkívül meleg szavakkal emlékezett meg Fetser püspöknek a vasut körüli elévülhetlen érdemeiről. Egyhangulag elfogadott indítványára az igazgatóság Fetser püspök lemondását fájdalommal veszi tudomásul, érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti és erről a győri püspököt átiratilag értesíti.

* **Jó könyvek a templom előcsarnokában.** Jó könyvek forgalomba hozatalára helyes eljárást honosított meg a várad-olaszi plebánia-templomban Imrik S. Zoltán tb. kanonok, plebános. Izléses könyvszekrényekben állította ki a templom előcsarnokában az elárusításra szánt füzeteket, melyek a Szent István-Társulat könyvkiadó cég legjobb termékei. A füzetek ára jelezve van a könyvesekéken s a pénzt a mellette elhelyezett perselybe kell bedobni. A közönség nagyrésze azt sem tudta eddig, hogy a katolikus irodalomnak ilyen népszerű termékei vannak, melyek érdekes tartalmukkal és vonzó írásmódjukkal a legelőkelőbb izlésű olvasóközönség igényét is képesek kielégíteni. A kísérlet már eddig is pompásan bevált, a könyvek nagy kelendőségnek örvendenek. A füzetek ára nagyon csekély, ami forgalmukat megfogja növelni.

* **Dr. Thury László gyásza.** Kovács Lajos, a m. kir. 10 honvéd gy. ezred zászlósa, az Ostry magaslaton vívott küzdelemben hármast sebet kapva, nagy szenvedés után e hó 16-án az ungvári kórházban, életének 25-ik évében elhunyt. Az elhunyt fiatal hősből dr. Thury László városi fő-ügyész sógorát gyászolja. Dr. Thury Lászlóné szül. Kovács Erzsébet urasszonynak másik fivére pár hét előtt ugyancsak hősi halált halt.

* Nagy könyörgő körmenet fegyvereink sikeréért Budapesten.

A Magyar Kurir jelenti: A Budapest székesfővárosi plebánosok és nagyobb katolikus szervezetek vezetői egy nagy könyörgő körmenet részleteinek megbeszélése céljából tanácskozást tartottak, amelyen megállapították, hogy a körmenet f. hó 30-án délelőtt nyolc óraker fog elindulni dr. Csernoch János bibornok-hercegprimás vezetésével a belvárosi templomból és a Kossuth Lajos-utcán, Károly-köruton és Vilmos császár uton át vonul a lipótvárosi Bazilikához. Itt Csernoch János dr. hercegprimás fényes segédlettel szentmisét mond, dr. Prohászka Ottokár, székesfehérvári megyéspüspök pedig szentbeszédet tart. A körmeneten a plebániapapság vezetésével az összes budapesti plebániák testületileg fognak résztvenni. Nagy érdeklődés mutatkozik a környékbeli plebániák részéről is, ahonnan szintén tömegesen fognak a körmeneten résztvenni.

* **Befejezték a vizsgákat a főgimnáziumban.** A premontrei főgimnáziumban tegnap fejezték be az évről vizsgákat. Tegnap délután a negyedik osztály vizsgázott utolsónak és ezzel be is zárultak az iskola kapui. Az ünnepélyes Te Deum szombaton lesz. A tanári kar ma tart konferenciát és végleges osztályozási jegyek megállapítása után ők is megkezdik a nagy vakációt, mely az idén a háboru miatt két hónappal, ki tudja, talán még többel is hosszabb lesz, mint rendesen.

* **Adakozzunk a vak katonáknak.** A világháboru legszerencsétlenebb áldozatairól, a háboruban megvakult katonáinkról minden magyar embernek hazafiui kötelessége gondoskodni. Mindenki adakozzék a vak katonáknak! A sarkadi róm. kath. leányiskola növendékei e hó 13-án szép Mária ünnepélyt tartottak, melyen a vak katonák számára gyűjtöttek adományokat. Ez ünnepély jövedelmét: 10 kor. 22 fillért szerkesztőségünkbe juttatták, mely összeggel 1191 kor. 77 fillerre emelkedett a Tiszántúltól által e célra gyűjtött összeg. Adományokat állandóan gyűjt s a budapesti Hadsegélyző hivatalnak közvetlenül továbbít a Tiszántúlt.

* **Betörés Sz. Zsigmond Anna lakásán.** Tegnapelőtt éjszaka kellemetlen vendégek jártak Sz. Zsigmond Annánál. Lakásába betörték és a szekrényeket feltörve 6000 korona értékű ékszert és mintegy 400 korona készpénzt elloptak. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, s eddig négy egyént tartóztattak le, akiket a lopásban részességgel gyanúsítanak.

* **Nyári zivatar a vármegyében.** Biharvármegye területén tegnap erős zivatar vonult végig. Délután 3 óraker kezdődött a vihar, mely egy-egy helyen alig tartott fél óráig. Az idén ez volt az első nyári zivatar, mely erős villámlás és dörgés közt folyt le. A villám több helyen lecsapott, de kárt nem okozott. A szél egy fél óra alatt eltisztította a nap elől a komor felhőket s 6 óraker már kék égről bukott le a nap. Az eső bármily rövid ideig is tartott, rendkívül jót tett, kü-

lönösen a margitai járásban, ahol sok helyen éppen a legjobb termő földeken eddig több mint egy hónapja nem volt eső.

* **A vetőmagkölcsonők.** A hivatalos lap közli a miniszterelnök rendeletét, melyben közli, hogy azokat a kölcsonőket, melyeket az állam ez év első felében egyeseknek vetőmag beszerzésére adott, vagy ad, az adóstól járulékaikkal együtt közigazgatási úton közadók módjára hajtja be. Az adós a követelés sem nem állása, vagy idő előtti érvényesítése esetében öt megillető jogait birtokon kívül rendes bírói úton érvényesítheti.

* **Pompás szőlőtermés ígérkezik.** Vidéki tudósítónk öröndetes híreket közöltek velünk. A vármegye területén már mindenütt mutatkozik a szőlő termése. A jelentések szerint évek óta nem bontakozott oly gazdagon a szőlő, mint az idén. Ha valóban lami elemi csapás nem lesz, úgy az idén oly bőséges termés lesz, hogy egy évtized rossz termését is képes lesz pótolni. Ugyanigy áll a gyümölcstermés is. A fák már mind elvirágoztak, még pedig kedvező napos meleg időben. A kis gyümölcs már mutatkozik is a fákon. Ha a kilátások nem csalnak, a gyümölcstermés az idén oly bőséges lesz, hogy gazdagon fogja megtéríteni a fákkal való vesződést.

* **A 70 es bakák hősiessége.** A 70 ik gyalogezred III. zászlóalja a januári napon azt a parancsot kapta, hogy a sötétség beálltával egy önként jelentkezéskből álló szakasszal színlelt támadással üssön rajta az ellenségen és iparkodjon egy néhányat foglyul ejteni, hogy meglehessen állapítani milyen ellenséges csoportok állanak állásainkkal szemben. A parancs úgy szólt, hogy szükség esetén esetleg erőszakkal a sodrony akadályokkal védett ellenséges állásokba kell behatolni és egyenest azokból egynéhány oroszot kiemelni. A parancs kihirdetése után rögtön jelentkezett Koser Janko tartalékos zászlós, kérve, hogy ezen veszélyes, de dicsőséges feladattal megbízott szakasz parancsnokságát reá ruházzák. Este utra kelt, embereivel ügyesen és bátran végig kuszott az ellenség által teljesen áttekinthető terepen egészen az ellenséges tábori őrség közelébe, de minthogy a megelőző éjszakán járőrharc volt, az oroszok éberek voltak. Az embereivel hirtelen előre törő zászlós az oroszoknak harerakész csapatával találta magát szemben, úgy hogy nem lehetett velük könyvszerűen végezni. Elkeseredett kézitusára került a sor, ember-ember ellen küzdött, az oroszok azonban nem voltak képesek hosszú ideig derék szlavóniai magyarjaink és horvátjaink szuronyainak és ökleinek ellenállni, aki még mozogni tudott, fegyverét eldobta és kezét a megadás jeléül felemelte. A tizenegy fogollyal sietve kellett visszatérni, mert a harci láрма az ellenséget figyelmessé tette és több szakaszt küldött üldözésére. Egy ellenséges járőrtől oldalt, az orosz állásokból hátulról megtámadva mégis sikerült a bátor zászlósoknak legénységével és foglyaival együtt állásainkat elérni. Koser zászlós az arany vitézségi érmet kapta.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután dr. Kánya Sándor kir. pénzügyigazgatósági segédtitkár temetése. Az elhunyt koporsóján a család és a pénzügyigazgatóság díszes koszorúi voltak elhelyezve. A temetésen jelen voltak az összes pénzügyi tisztviselők Németh István pénzügyigazgató vezetésével, továbbá az elhunyt sok jó barátja és ismerőse. A temetési szertartást Dankó Béla ref. lelkész végezte, aki nagyon szép beszédet mondott az elhunyt felett. A szertartás végeztével a koporsót feltették a négyes fogatú üveg diszkocsira és az impozáns gyászmenet az olasz teme-

tőbe vonult, ahol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. — A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte nagy pontossággal.

* **Az új pénz.** Valamelyik kis szatmári üzletben bankóval fizet egy öreg falusi magyar. Persze visszajár belőle. A boltos le is számolja becsületesen: tiz, husz, harminc... A bácsi nagy gondal rakesgatja a pénzt a kendője csücskébe, talán rendben is lenne már a dolog, de egyszerre meghökken az öreg, aztán méltatlankodva dobja vissza az egyik pénzdarabot.

— Már ugyan engem ne csapjanak be evvel a hamis pénzzel!

— Nem hamis ez, öreg — válaszol a szatmári, — hanem új pénz, ilyet csináltak most egy rakást.

Az atyafi nézi-nézi egyideig a pénzt, amely bizony elég sárga színű, aztán dühöngve megszólal:

— Hogy a manó vigye el a pénzt, már ezt is bekukoricázták!

* **Nyitott vasuti kocsin is lehet hullákat szállítani.** A hivatalos lap közli a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, melyben közli, hogy ezentúl a további intézkedésig hullákat a Magyarország területén levő vasutak nyitott kocsiban akkor is lehet szállítani, ha azokat nem minden oldalról elzárt kocsikban is adják föl. Ebben az esetben azonban a hullákat tartalmazó koporsókat még vizálló ponyvával kell teljesen befedni, vagy a vasuti kocsikban vizálló ponyvával kell teljesen befedni.

* **A második hadi kölcsön.** Az O. K. H. kötelékébe tartozó Nagyváradi Ipartestületi Hitelszövetkezet (Mezey Mihály u. 4. sz.) ezuton kéri fel úgy saját tagjait, mint Nagyvárad város és Biharvármegye t. Községét, hogy az új kibocsátású 5¹/₂ és 6% os hadi kölcsön kötvényeket nála jegyezni sziveskedjenek. A hazafias kötelesség érzete indította ezen intézetet egyben arra is, hogy a nála elhelyezett takarékbetéteket a hadi kölcsön kötvény jegyezhetése céljától korlátlanul bocsátja a betevő rendelkezésére.

* **Ingyen köszönsalak.** A városi villamos mű udvarán köszönsalak bármilyen mennyiségben ingyen kapható.

* **NYARALÓ** a Petőfi utca felett balra azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

* **Correpetitor** kerestetik vidékre komoly, kereszény, ki 7-ik gimnázistát szeptemberi vizsgára összes tárgyból előkészíti. Cim a Tiszántúl kiadóhivatalában.

* **Három szobás utcai lakások** a város központjában, I és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Bihar megyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

x **A Nagyváradi takarékpénztár** értesíti ügyfeleit, akik hadikölcsön kötvényeket jegyeztek, hogy az összes szabad és zárolt kötvények megérkeztek és a kiadott elismervények ellenében átvehetők.

x **Mindennemű molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

* **Kiadó modern berendezésű butorozott szobák** katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak; esetleg szolgál szobával hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor-u. 4.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Egy nagy raktárhelyiség** a Szacsavay utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

* **Hadi kórház konyha vezetésére jól főzni tudó intelligens nő felvétetik. Cim a kiadóban.**

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-ayos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Forolin** biztos és gyors hatású háziszser kéz- és lábizzadás ellen üdítő szagtalanító! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villanyvilágítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

* **36 éves róm. kath.** gyermekeketlen független háztartásban teljesen jártas nő, házvezetőnőnek vagy kulcsárnénak ajánlkozik esetleg plébániára. Cime megtudható e lap kiadóhivatalában.

* **Kiadó a Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara épületében** (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.

* **Különbejáratu** egy, esetleg két utcai butorozott szoba előszobával kiadó. Uri-utca 23.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. szám alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Kiadó lakások.** A kamara székházában, (Teleky-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x **Kiadó lakás.** Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellékhelyiség; gekből álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtök: A tavasz. (Sz. Zsigmondy Anna fellépte.)

Péntek: Sodoma pusztulása. (Sudermann drámája.) Bihari Akossal.

—
Sodoma pusztulása. Sudermann világhírű drámájának előkészületei rohamosan haladnak — a holnapi előadás felé. Becsvágy, szeretet és lelkesedés vezérli színészeinket. A holnapi repriz közönsége a zökkenés nélküli, sima és összevágó előadásában fog gyönyörködni. Holnap este lép fel a szezon utoljára — a drámai együttesel — Bihari Akos és ez az előadás bizonyára fényes és beszédes tanubizonyossága lesz annak, hogy Nagyváradon — szemben az operett kultusz nimbuszával — igenis van lelkes és megértő közönség, mely az értékes és érdemes drámai művészetet méltán tudja értékelni.

Legujabb táviratok.

...

A németek sikeresen harcolnak.

Visszavert ellenséges támadások.

Berlin, május 19. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Yperntől északra a csatorna keleti partján a harcok ránk nézve kedvezően folytak le. Neuve Chapellétől délre az angolok erős tüzérségi tüzelés után egyes helyeken új támadásokba kezdtek, amelyeket mindenütt visszautasítottunk.

A Loretto magaslaton néhány ellenséges árkot elfoglaltunk és ekközben két géppuskát zsákmányoltunk. Neue Ville déli része ellen intézett erős francia támadás az ellenség igen súlyos veszteségei mellett összeomlott.

A Bois de Pretrében a franciák éjféli megkísérelték előre törni, azonban tüzérségi tüzelésünk feltartóztatta őket.

Keleti hadszíntér.

A Shagori—Frauenburg vonalon tegnap erős ellenséges erők álltak harcba. A Njementől északra és délre tovább folyik a harc.

Délkeleti hadszíntér.

Az oroszok tegnap megkísérelték a Sanon keresztül Przemysltől északra előretolt csapataink további előnyomulását ellenséges támadásokkal feltartóztatni. Mindezek a támadások az ellenség súlyos veszteségei mellett meghiusultak.

Egy hannoveriekből és oldenburgiakból álló hadosztály az utolsó két napon át a Sanon való átkelésnél vívott harcokban 7000 oroszot ejtett foglyul és 4 ágyút, valamint 28 géppuskát zsákmányolt.

A Pilica és a Visztula felső folyása mellett, ugyancsak Przemysltől délkeletre tovább folyik a harc. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Harcok Przemysl körül.

Az Estnek jelentik: A harcok a San és a Dnyeszter mentén változatlan erővel folynak. Csapataink, amelyek igen heves harcok után kimerültek Jaroslautól északra és délre a Sanon való átkelését, szilárdan állnak elfoglalt pozícióikban és az oroszok minden törekvését, hogy visszacsorítsák őket a tulsó partra, sikeresen visszautasították.

Przemysl körül egyre jobban szűkül csapataink gyűrője, még a Dnyeszter mentén Sambortól és Drohobyetól északra, valamint Stryj vidékén ránk nézve változatlanul kedvező viszonyok között folyik a küzdelem.

A Prut menté sincs jelentősebb változás.

Giolitti elutazott.

Lugano, május 19. Rómából jelentik, hogy Giolitti pártja a legnagyobb bizonytalanságban van a követendő eljárásról nézve, miután Giolitti titokban, a nélkül hogy híveit előzetesen értesítette volna, vejével tegnap Turinba utazott.

A béke barátai meg vannak félemlítve. A Secolo közli, hogy Giolittinek sok párthive nyílt leveleket küld a lapoknak, amelyekben

azt hangoztatja valamennyi, hogy egyetértnek az olasz nemzet érzelmeivel. Bertolini nyilatkozatot tétetett közzé, hogy semmiféle összeköttetésben nincsen Bülow herceggel.

IRODÁLOM

A „Vasárnapi Ujság” május 14-iki száma valóságos kaleidoszkópja a harctéri felvételeknek. Különösen nagy feltűnést foglalt fel az azoknak a magyarországi határvidékeknek a képei, melyekből most újtuk ki az oroszokat, valamint tüzérségünk új, 24 centiméteres terekszájainak képei. Szépirodalmi olvassmányok Szemere György és Strug András regénye, Szöllösi Zsigmond tárcája Balla Mihály cikke a marsali ezerről. Egyéb közlemények: Képek az Augusztus-hajó első útjáról a háború napjai s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet. Sakkjáték. Halálozás. stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4.)

Tudományt a népnek. Dr. Vass Józsefnek, a pesti Szent Imre kollegium igazgatójának, rendkívül értékes s népszerű hitvédelmi iratát tömeges terjesztés végett adta ki főleg a templomi Könyves Táblák használatára a Pécsi Új Lap Alapja (Pécs). Egy füzet ára 8 fillér. 100 pld. 8 korona. Ismét eladókna 25 százalék engedmény. 50 példány megrendelésénél a portót a kiadó (Pécsi Új Lap Pécs) viseli. A zamatos magyarsággal áttetsző okoskodással rendkívül élénk stílusban megírt füzet könnyen áttekinthető tartalma a következő: 1. Szabadgondolkodó füzet, szociáldemokrata frázis. 2. Szabadgondolkodó tudomány: potya beszéd értelem nélkül. 3. A világ eredete. 4. A teremtetés 6 napja. 5. Az élet rejtélye. 6. A Biblia és a teremtés. 7. Az ember eredete. 8. Még egy tudományos bolondgomba.

SZERKESZTŐI
PÓSTÁJA:

A pünkösdi számra szánt dolgozatokat szíveskedjenek t. munkatársaink ma csütörtök estig hozzánk juttatni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
DR. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

14822—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 29100/1915. eln. sz. rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy mindazon vizsgázott fűtők hozzátartozói, akik a gazdasági gépészek és önálló cséplőgép tulajdonosok mellett alkalmazva voltak, de a mozgósításból kifolyólag katonai szolgálata tételre a katonasághoz már eddig be vonultak, vagy boszoroztatások folytán a behívásuk kilátásba helyeztetett, de a gazdaságban vagy a cséplési szezonban nélkülözhetetlenné váltak és az ilyeneknek szabadságoltatásokat hozzá-

tarlozói kívánják, tartsák szigorú kötelességüknek, hogy a katonai szolgálatot teljesítő vizsgázott fűtőktől kapott levelek, vagy tábori postai levelező-lapokkal Nagyvárad város katonai ügyosztályánál II. emelet 32. számú szobában 24 órán belül okvetlen mutassák be és jelentsék be, hogy az ilyenek a katonai szolgálatot ez idő szerint mily minőségben és hol teljesítenek, hogy a szükséghez képest a cséplési időre szabadságoltatásuk iránt az intézkedéseket kellő időben megtenni lehessen.

Nagyvárad, 1915 május hó 16.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.

Hirdetmény.

Tudomására hozom a város közönségének, miszerint a pünkösdi ünnepekre való tekintettel a f. hó 21-től 28-ig érvényes főzöliszt a szelvényekre a megállapított főzöliszt mennyiségén kívül szelvényenként fél kiló finom tézszelisz (nullás) is vásárolható bármelyik városi lisztraktárban. Nagyvárad, 1915. évi május 17-én. Lukács Ödön, főjegyző.

8512—1915 szám.

Hirdetmény.

A m. honvédelmi miniszter ur 5620/20-b 1915 eln. sz. körrendeletét ez uton hozom az érdekeltek tudomására:

A hivatalos lap május 15-iki számában a következő körrendeletet teszem közzé.

A folyó évi március hó 2-án 2509/eln. 20 b. 1915 szám alatt kelt rendeletemmel hadicélokra igénybe vettnek kijelentett egyes nitrogén tartalmu anyagokból meglevő készleteket, a kén-savas ammóniákat és mézshidrogént (calciumcyanamid) megfelelően csomagolva és a feladandó csomagok számának és súlyának a felvevő vasuti hivatal által történt megállapítása után, kötelesek a birtokosok, vagy azok, akik készleteket más részére őrizetben tartanak, a katonai igazgatás kivánságára, az általa megjelölendő helyre, teherárúként elszállíttatni.

A csomagolást és szállítási költségeket a katonai igazgatás a feladónak megteríti.

2. §. A birtokosok, vagy azok, akik beküldendő készleteket más részére őrizetben tartanak az anyagok feladásával egyidejűleg az elszállításra kerülő anyagokról egy jegyzéket kötelesek az átvevőnek megküldeni.

A jegyzékben fel kell tüntetni a birtokost, esetleg az anyag megőrzését, a közigazgatási járást és helyet, a hol az anyagot eddig tartották, a feladás helyé kén-savas ammóniáknál és mézsnitrogénnel ezenkívül a csomagolás nemét és a csomagokra alkalmazott jeleket, a csomagoknak a felvevő vasuti hivatal által megállapított számát, azok nyers (bruttó) súlyát, valamint tiszta (netto) súlyát.

A jegyzéket a feladónak alá kell írni.

3. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

Nagyvárad, 1915. május 18.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyi tanácsnok.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
12284—1915. szám.

Pályázati hirdetés.

Az 1897. évi XXIII. t. cz. értelmében szervezett, illetve létesített pécsi honvéd hadapród iskola I. évfolyamában az 1915/1916. tanévre Nagyvárad város közönsége által alapított egy díjmentes hely fog betöltetni, melyhez a bemutatási jog Nagyvárad város közönségét illeti.

FELVÉTELI FELTÉTELEK.

1. A pályázó magyar állampolgársága és nagyváradai illetősége.
 2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre, ami valamely honvéd vagy közös hadseregbeli tényleges állományu orvos szabályszerűen kiállított véleményével igazolandó. — Ugyanezen bizonyítványban a himlőoltás is igazolható.
 3. A megkívánt előismeretek vagyis valamely közép iskola gimnázium, reál vagy polgári iskola 4 alsó osztályának legalább jó eredménnyel történt elvégzése igazolandó. Az igazolás az előző évi végbizonyítvánnyal és a folyó iskolai tanév iskolai értesítőjével továbbá legalább elégséges eredménnyel letett felvételi vizsgáról szóló bizonyítvánnyal eszközölendő.
 4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet, mely az iskolai bizonyítvánnyal esetleg hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal igazolandó.
 5. A betöltött legkisebb és túl nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 14 és a túl nem haladott 16 ik életév, mely folyó évi szeptember 1. ére vonatkozik, — ezen életkor keresztlevéllel vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó.
 6. A kérvényben kifejezése annak, hogy folyamodó „Utasítás a pályázók felvételére nézve a honvéd nevelő és képző intézetekbe” határozmányait ismerik és a feltételeknek eleget fognak tenni.
- A betöltendő 1 helyre 1 ifju 1-ső sorban, 2-od sorban 3 esetleg több is fog bemutatattatni. Felhivatnak tehát mindazok, kik a kérdéses alapítványi helyet elnyerni óhajtják, hogy a felvételi feltételekben felsorolt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Nagyvárad város Törvényhatósági Bizottságához címzetten *folyó évi június hó 2-ik napjának délután 5 órájáig* alulírottához annál is inkább nyujtsák be, mert hiányosan felszerelt vagy későn érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.
- Nagyvárad, 1915. május hó 10.

Eleméry Ferencz
katonai ügyosztály tanácsnok.

Katonai ruhákat az összes fegyvernemek részére, *a mai árakon alul* előírás szerint és gyorsan készít **Darabont Gy.** és **Tsa** elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövét különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u 6 Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Felhívás

az élelmiszereket szállító kocsitulajdonosokhoz

A városban élelmiszereket szállító kocsik annyira rozoga, szennyes és elhanyagolt állapotban vannak, hogy azok egyrészt a közegészségre lehetnek káros hatással, másrészt a fogyasztó jóizlésével össze nem egyeztethető. Nem különben oly lecsigázott sánta és gyenge lovakkal, valamint össze toldott és tákolt szerszámokkal fuvarosnak, hogy azokkal a városi szabályrendelet értelmében fuvarozni nem szabad. Ennélfogva ezen tarthatatlan állapot megszüntetése céljából f. évi május hó 27. én d. u. 3 órakor kocsis lo- és szerszám szemléltartók és pedig a lóvásártéren. Miért is felhívom az érdekelt élelmiszertszállító tulajdonosait, hogy a jelzett napon tartandó szemlére kifogástalan karban levő lovakkal s jó állapotban levő kocsikkal és szerszámokkal annál is inkább jelenjenek meg, mert akik a szemlén nem jelennek meg, tőlük az élelmiszer-szállítás elvonatik. Nagyvárad, 1915. május hó 9. én. **Gerő Armin**, rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
10704—915 szám.

Hirdetmény.

A 41737—915. B. M. III. C. számú belügyminiszteri körrendelet alapján értesítem a város közönségét, hogy a gabona- és lisztkészletek eltávolítására vonatkozó bejelentések mindég a rendőrkapitányi hivatalhoz küldendők, ahol ezen bejelentések előszóval is előterjeszthetők.

Egyben újlag figyelmeztetem a város közönségét, hogy eltávolított készleteiket önként jelentsek be, mivel azok, akik ezt nem teszik, készleteik elkobzásán felül igen szigoruan fognak büntettetni.

Nagyvárad, 1915. május 11.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
11016/1915 szám.

Felhívás.

A nagyváradai 4. h. gy. ezred parancsnoksága elhatározta, hogy a most folyó nagy küzdelmekben az ezred tagjainak hősiességével szerzett hadi emlékek összegyűjtésére hadi uzeumot létesít. Ezen hazafias cél érdekében a rendőrkapitányi hivatal útján felkéri Nagyvárad város minden nemes eszméért lelkesedő polgárságát, hogy a birtokában levő s ellenségtől szerzett fegyver, felszerelési tárgyak, emlékek stb. a hadimuzeumnak való átadás végett a rendőrkapitánysághoz szolgáltatassák be. Ezen tárgyaknak a hadimuzeumban való elhelyezésével az adakozók azt is lehetővé teszik, hogy hozzátartozók hősi cselekedetére vonatkozó emlékek méltó helyen őriztessenek meg az utódok számára.

Ez emlékek beszolgáltatása a közönség érdekében is fontos, mivel több miniszter irendelet is intézkedik arról, hogy az ellenségtől a harctéren zsákmányolt vagy más uton szerzett fegyverek, felszerelési tárgyak emlékek stb. közforgalomba nem hozhatók, hanem azok tulajdonosai kötelesek azokat elkobozás és büntetés terhe alatt a hatóságnak beszolgáltatni, azért a rendőrkapitányi hivatal felhívja mindazokat, akik már jelzett tárgyak birtokában vannak, hogy azokat a nemes cél érdekében is szolgáltatassák be a rendőrkapitányi hivatalnál (l. em. 7. sz. szoba) annál is inkább, mivel a miniszteri rendeletek értelmében az 1878. évi V. t. c. 365. §-ban körülírt vétség miatt büntettetni fognak.

Nagyvárad, 1915. május 14. én.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
10588—1915. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala felhívja mindazokat, akik ellenségtől szerzett fegyverek, felszerelési tárgyak, emlékek stb. birtokában vannak, hogy emléktárgyakat a rendőrkapitányi hivatalnál (l. em. 7. sz. szoba) annál is inkább szolgáltatassák be, mivel ellenkező esetben az 1878. évi V. t. c. 365. §-ában körülírt vétség miatt büntettetni fognak.

Nagyvárad, 1915. május 12.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Pályázatok katonai ruházati cikkekre.

A Közzsallítási Értesítő közlése szerint a cs. és kir. hadsereg az alábbi cikkekét fogja legközelebb beszerezni. 1. Ruházati cikkek: a) Posztó és kész posztó ruhák és pedig tiszta gyapjufonálból, cheviotból, vagy tiroli lodenből készült áruk; orosz-szürke pamutstrucks; b) Kalikóféhéremű és gatyához való vászonszalag; c) lábravalók, cipők, eszímák, félciszímák és magasszaru eszímák, tehénbőrrel előírás szerint. 2. Felszerelési cikkek. Legénység és lovak részére bőrből és fémről, különlegesen tisztí podgyászszákok is, evőesajkák, tábori palackok, automobil jelvények, lóvakarók, lókefék, forrasztó pákák. Nagyvárad, 1915. május hó 17-én. A nagyváradai Kereskedelmi és Ipar-kamara: **Dr Moskovits József s. k.**, elnök. **Dr Sarkadi Lajos s. k.**, titkár.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

l. lámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.